

Ca la Rosa / Can Riba

Rubí

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: C/ Xile, 10. 08191-RUBÍ
Emplaçament A la plana de can Bertran

Coordenades:

Latitud: 41.49234
Longitud: 2.03335
UTM Est (X): 419311
UTM Nord (Y): 4593865

Classificació

Número de fitxa 08184-17
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Contemporani Eclecticisme Modernisme
Segle XX
Any 1912
Estat de conservació Bo
Protecció Inexistent
Accés Fàcil
Ús actual: Residencial
Titularitat Privada
Titular: Ref. cad.: 14602DF1994S
Autor de la fitxa Juana Maria Huélamo - ARQUEOCIÈNCIA
Data de registre de la fitxa: dj., 12/10/2000 - 02:00

Descripció

La plana de can Bertran conegué un projecte d'urbanització unitària a la manera de les ciutat - jardí que es projecten al primer terç del segle XX a altres llocs de Catalunya, mantenint-se part d'aquest projecte en algunes de les grans cases d'estiueig i grans edificis d'aquest sector (CASTELL, s.d.). Dins d'aquest context urbanístic es troba ca la Rosa que constitueix, a Rubí, un interessant exemple d'elements d'una arquitectura anterior tot integrant-los en l'arquitectura de l'època. Es tracta d'una casa amb mitgera a la part dreta del frontal de la façana, afrontant per l'altre cantó amb els jardins de la torre Marbà o Teixidor. L'edificació és de planta baixa i dos pisos, amb dues portes d'arc de mig punt i una finestra adovellada. Al primer pis es troba l'eix de simetria de l'edifici, constituït per una finestra gòtica datable en el segle XV o XVI, reaprofitada (segons la informació oral de l'antiga masia de can Bertran de la Plana o Serra del Padró) i disposada entre dos balcons amb reixa senzilla i arcs escarsers a les llindes. La llinda de la finestra gòtica està feta en una sola pedra i presenta la forma d'arc conopial amb crestes presentant sengles caps humans a l'arrencament del mateix. Al tercer pis es desenvolupa una doble arcada trifora amb columnes helicoidals de maó vist fent aresta i arcs de mig punt ressaltats, que responen a la interpretació acadèmica d'elements d'arquitectura tradicional i popular. El coronament es pla, tot presentant un frontis de picadís i tres parelles de pilars (l'acabament dels quals vol recordar uns merlets) coronats, així mateix, per picadís. La façana està feta amb pedra vista i totxo, dominant el color rosat en la composició. Al costat d'una de les portes hi ha la data de construcció: "1912".

Observacions:

Segons fonts orals també conegut com Cal Mosques o Cal Turu.

Història

De la masia de can Bertran es tenen notícies des de cap el 1500, i llavors era nomenada "Can Serra del Padró" recollint el nom del "Padró" que ja es troba l'any 1172 (MARGENAT, 1995). El canvi de nom sembla que es va produir al voltant del segle XIX. Estava situada a la part alta de la vila, en una cruïlla de camins i les seves propietats s'estenien gairebé per tot el nucli antic de la població. Tenia un perímetre molt gran. Anava des del carrer Mn. Cinto Verdager fins el de Sant Cugat, passant pel de Sant Antoni, Sant Gaietà, Torrent de l'Alber (el pont que el creuava prop de can Cirereta portava el nom de la masia), Sant Isidre i carrer Fondo. La masia, que s'emplaçava al solar que va ser ocupat per Climent Riba, al bastir-hi la seva torre, fou enderrocada cap el 1911 obrint-se, a la vegada, el carrer Xile (RUFÉ, 1982b). Allà hi havia la creu de terme al lloc avui ocupat per les escales i el carrer de la baixada de la Creu. Gairebé totes les cases incloses als carrers esmentats pagaven censos a can Serra del Padró o can Bertran de la Plana. El cognom Bertran es troba a l'Arxiu Parroquial a mitjan segle XVII. El 1841 la posseïa Miquel Mitjans, el qual comença a vendre terrenys per a urbanitzar. Fins el 1881 hi havia una creu de terme a la cruïlla del C/ Xile, C/ Nou i les escales anomenades "de la creu". De la vella masia (en part sota el carrer i en part sota la Torre Riba), únicament se salvà un finestral gòtic, el qual, com ja s'ha vist, col·locaren a la façana de la casa del C/ Xile núm. 10 (RUFÉ, 1984a; 1997a), avui ca la Rosa. La pedra de la façana de la casa també era del mas, així com unes enormes bigues de fusta que formen la estructura interna de la construcció (BEL, 1996).

Bibliografia

BEL I CANO, Pere A. (1996) El carrer de Sant Pere i el barri del Padró des dels seus orígens, Rubí, Ed. Pere A. Bel i Cano. CASTELL ROCABRUNA, Natàlia (s.d.) Recorregut històric per la ciutat de Rubí, Rubí, El Castell - Ecomuseu Urbà, document mecanografiat. MARGENAT I RIBAS, Francesc (1995) "Rubí a l'època alt-medieval", Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 39, p. 297-308.

Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1982b) "Un finestral gòtic ignorat" Butlletí del Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí, Núm. 6, pàg. 122. Rubí: Grup de Col·laboradors del Museu de Rubí. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1984a) Les masies de Rubí i la seva gent. Patronat del Museu-Biblioteca de Rubí. RUFÉ I MAJÓ, Miquel (1997a) Les masies de Rubí i la seva gent. Rubí, Rubricata. El setmanari de Rubí. Caixa de Terrassa.

